

kaple 100 474
mobil 100 475

Ministerstvo kultury České republiky

Milady Horákové 139
P. B. 214
160 41 Praha 6

telefon: 257 085 111
fax: 224 318 155
e-mail: minkult@mkcr.cz

~~Pani Helena Písková
Boršíkov 9
374 01 Trhové Sviny~~

10808

Národní památkový ústav ústřední pracoviště Valdštejnské nám. 3/162, Praha 1	
Došlo	27 -08- 2003
Čj.	5577
Přílohy:	 Odd:

Váš dopis značky

Naše značka
Č. j. 11678/2003

Vyřizuje / linka
Mgr. Veselá/439

V Praze dne
20. 8. 2003

Ministerstvo kultury jako příslušný orgán státní správy na úseku státní památkové péče vydává toto

rozhodnutí:

Ministerstvo kultury **prohlašuje** podle ustanovení § 2 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, **výklenkovou kapličku Ukřižování s mobiliářem** v obci Boršíkov, stojící na pozemku parc. č. 2991, k.ú. Boršíkov, okr. České Budějovice, Jihočeský kraj, za kulturní památku.

Mobiliář tvoří:

1. Socha sv. Jana Nepomuckého, dřevo, polychromie, v. 90 cm, 2. pol. 18. století
2. Socha sv. Michaela Archanděla, dřevo, hnědá polychromie, v. 90 cm, pol. 18. století
3. Socha sv. Petra, dřevo, hnědá polychromie, v. 90 cm, pol. 18. století.

O d ů v o d n ě n í:

Ministerstvo kultury zahájilo na základě návrhu, který podal Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Českých Budějovicích, dne 14. 7. 2003, č.j. 5641/03-P3, řízení o prohlášení **výklenkové kapličky Ukřižování s mobiliářem** v obci Boršíkov, stojící na pozemku parc. č. 2991, k.ú. Boršíkov, okr. České Budějovice, Jihočeský kraj, za kulturní památku.

Na základě ustanovení § 3 odst. 1 zákona 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, bylo Ministerstvu kultury jako součást podaného návrhu zasláno souhlasné vyjádření Městského úřadu v Trhových Svinech, odboru výstavby a kulturních památek, s prohlášením výklenkové kapličky Ukřižování se třemi plastikami světců za kulturní památku, s tím, že jde o prakticky jedinečnou stavbu s mimořádnou uměleckou hodnotou, která nemá v dotčeném regionu obdoby.

K řízení o prohlášení věci za kulturní památku se dále vyjádřil Krajský úřad Jihočeského kraje, odbor kultury a cestovního ruchu, který dopisem ze dne 6. 5. 2003, č.j.

OKCR/701a/2003/Vo, sdělil, že doporučuje prohlášení uvedené kapličky s mobiliářem za kulturní památku.

Součástí podaného návrhu byl i písemný souhlas vlastníka kaple i předmětného mobiliáře, paní Heleny Pískové, s prohlášením za kulturní památku.

Kaplička byla postavena patrně v souvislosti s úpravou usedlosti čp. 9 koncem 18. století. Je situována za touto usedlostí, jejíž přestavěná a převýšená část vyloučila možnost pohledu na kapličku od obydlené části obce. Výklenková kaplička Ukřižování je vysokým zděným omítaným hranolem na obdélném půdorysu, krytým sedlovou střechou s oboustranně převýšenou štítovou stěnou. Na přední straně je otevřena segmentem zaklenutá nika v plné výši. Klenební patky jsou zvýrazněny uvnitř niky římsou, která probíhá až na čelní stěnu ve formě římsových konzol. Trojúhelný přední štít je orámován štukovým profilovaným pásem, jenž dole vytváří korunní římsu, a v jehož horní části plochy je vyzděna mělká, takřka čtvercová a vycentrována nika. Korunní římsa ve zjednodušeném profilu probíhá i na jinak hladkých bočních stěnách. Zadní stěna je omítaná, hladká a v horní části štítu je prolomen patrně větrací průduch pro krov. Zdivo je převážně kamenné, klenutí a podklady pro štukové ozdoby jsou cihelné. Sedlovou stříšku pokrývají dvojité kladené pálené bobrovky. Interier kapličky má na vnitřní čelní stěně niku vyzděnou nehlubokou menzu, na bočních stěnách pak mělké oblé odsazení – vše tvoří spodní rámování pod nástěnnými malbami. Na čelní stěně je velkoryse freskou vytvořen výjev Ukřižování s truchlící sv. Máří Magdalenou pod křížem, na levé boční vnitřní stěně toutéž technikou namalována postava patrně Panny Marie Zellské a na protější stěně pak postavy Nejsvětější Trojice (vlevo sedící postava Boha Syna a vpravo Boha Otce, symbol Ducha svatého již není patrný). Obě tyto boční malby byly rámovány iluzivní malbou zřasené drapérie. Pod klenbou niky jsou zbytky dřevěné konstrukce s fragmentem textilu, patrně pozůstatek závěsu, jenž měl před Velkým pátkem zahalovat Ukřižování. Lze se domnívat, že kaplička byla vystavěna u výchozího místa poutníků do blízké obce Sv. trojice a do rakouského Mariazell.

Socha sv. Jana Nepomuckého je vzpřímenou postavou, modelovanou řezbou v obvyklém kanovníckém šatu – na hlavě biret, almuce přes ramena, bílá rocheta a černá klerika. Levá noha je v kontrapostu, pravá nakročena a tento pohyb určuje dynamiku celé řezby. Oděv je modelován do mírně vyostřených záhybů. Pravou ruku má dlaní položenou na hrudi v místě srdce, levá je ohnuta v lokti. Hlava je pootočená mírně k pravému rameni, útlou tvář s výrazným nosem lemuje plnovous, vlnité vlasy spadají těsně nad ramena. Socha je na zadní stěně schematicky modelována.

Socha sv. Michaela Archanděla představuje stojící vzpřímenou postavu ztvárněnou ve zbroji bojovníka – v kyrsu se suknicí, přilbicí na hlavě a vysokými botami s volnými špičkami. Držení těla je mírně statické, přesto se dynamika projevila v modelaci šatu. Obličej je mladistvý, bezvousý, vlnité vlasy kryjí vzadu krk. Záda jsou plochá, na ramenou se zdají být zbytky křídel. Socha stojí na pevně spojeném, opracovaném podstavci.

Socha sv. Petra je stojící vzpřímenou postavou světce s nakročenu levou nohou. Pravá ruka přidržuje pod pasem uprostřed přehrnující se okraj svrchního apoštolského roucha. V levé ruce světec přidržuje očko klíče a opírá jej o nohu. Řezba šatu je modelována do četných záhybů, léga pláště je takřka pravidelně rovnoběžně rýhována. Stejně důkladně je vyřezán i obličej s tradičním dlouhým vousem, v tomto případě pravidelně oboustranně zvlněným, výrazný nos a nadočnicové oblouky s přímým pohledem očí. Po stranách čela má ustupující vlasy, uprostřed zvlněnou čupřinu rozdělenou na polovinu. Na zádech je socha vydlabána a na bocích modelována. Je pevně spojena s řezbou opracovaným podstavcem.

Po vyhodnocení výše uvedeného dospělo Ministerstvo kultury k závěru, že výklenková kaplička Ukřižování reprezentuje drobnou sakrální architekturu jihočeského venkova z konce 18. století, pozoruhodnou především malířskou výzdobou interiéru, která byla ovlivněna nejspíš stavbou a výzdobou nedalekého poutního kostela Nejsvětější Trojice.

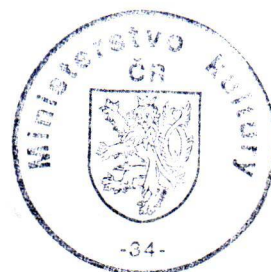
Tři plastiky světců jsou dokladem vysoké úrovně umělecko řemeslné tvorby rustikálního charakteru, přičemž všechny jsou mobiliářem předmětné kapličky nejspíš již od doby jejího vzniku. Výklenková kaplička Ukřižování s mobiliářem v obci Boršíkov svým umístěním, charakterem a historickou podstatou splňuje podmínky ustanovení § 2 odst. 1 písm. a) zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů, pro prohlášení věci za kulturní památku.

Příložený situační plánec s vyznačením umístění věci je nedílnou součástí tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í:

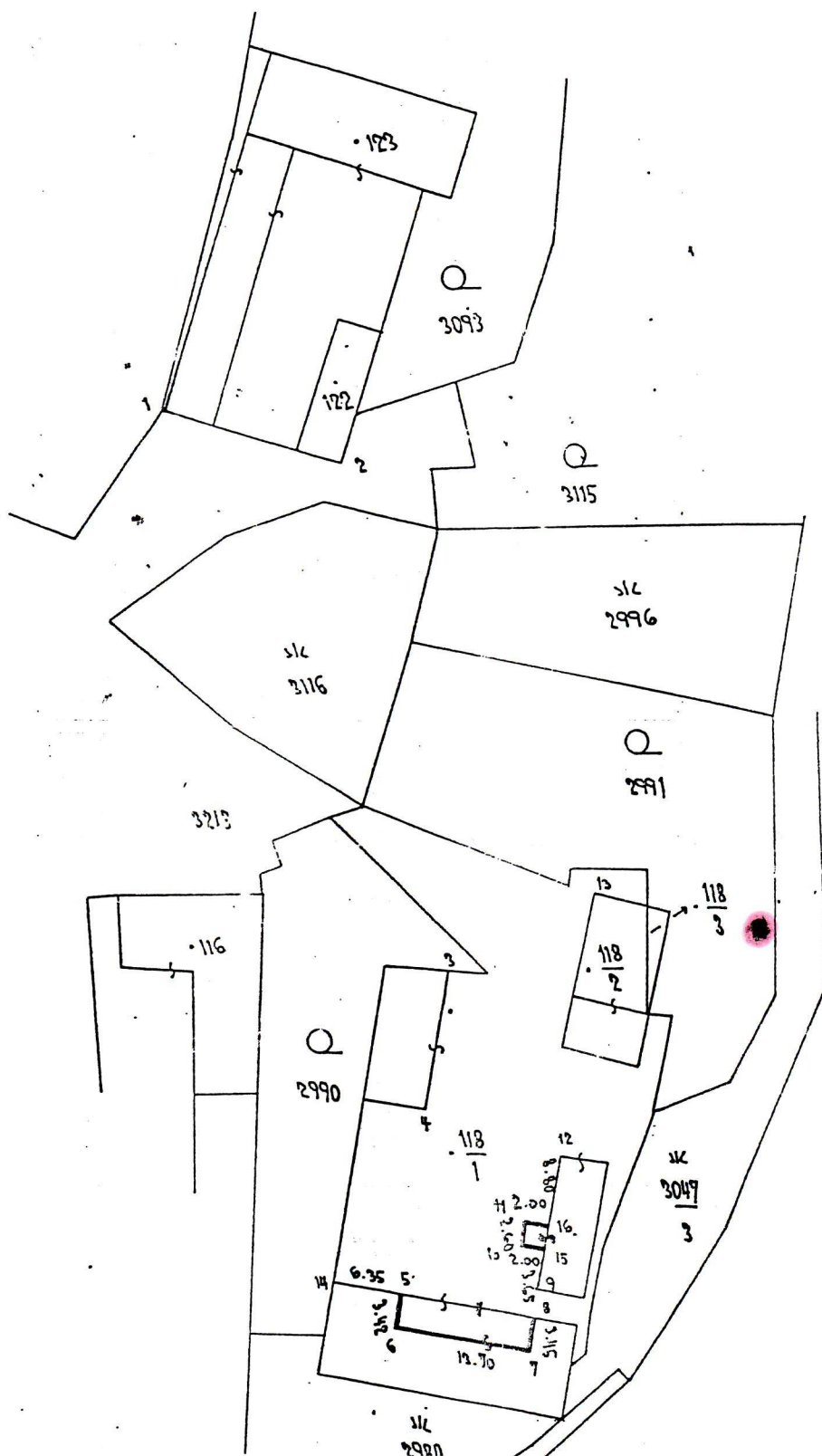
Na toto rozhodnutí se nevztahují obecné předpisy o správním řízení (§ 44 zákona č. 20/1987 Sb.). Toto rozhodnutí nabývá účinnosti dnem doručení.

Mgr. Petra Ulbrichová
vedoucí oddělení ochrany kulturních památek
v odboru památkové péče Ministerstva kultury

Příloha: Situační plánec s vyznačením umístění věci
Příručka vlastníka kulturní památky

V opise: Městský úřad Trhové Sviny, úsek státní památkové péče
Krajský úřad Jihočeského kraje, odbor kultury a památkové péče
Národní památkový ústav, ústřední pracoviště ✓
Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Č. Budějovicích
Vlastní

Výklenková kaplička Ukřižování v obci Boršíkov, stojící na pozemku parc. č. 2991, k.ú. Boršíkov, okr. České Budějovice, Jihočeský kraj – příloha k rozhodnutí MK ČR ze dne 20. 8. 2003, č.j. 11678/2003, o prohlášení za kulturní památku